

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 415/2023-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU ŠTRBÁŇ, s. r. o., Dvory 1932, Púchov, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Branislav Štrbáň, proti rozhodnutiu Obecného zastupiteľstva obce Slopná č. 26/2023 z 13. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Slopná č. 26/2023 z 13. mája 2023 **zrušuje** a **vec vracia** Obecnému zastupiteľstvu obce Slopná na ďalšie konanie.
2. Obecné zastupiteľstvo obce Slopná **je povinné** nahradiť navrhovateľovi trovy konania **732,28 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi navrhovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným ústavnému súdu 29. júna 2023 domáha preskúmania rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce Slopná (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) č. 26/2023 z 13. mája 2023 vydaného vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, ktoré navrhuje zrušiť a vec následne vrátiť obecnému zastupiteľstvu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z návrhu a jeho príloh vyplýva, že obecné zastupiteľstvo uznesením č. 20/2023 z 10. marca 2023 začalo na podnet predsedu komisie na ochranu verejného záujmu obecného zastupiteľstva proti navrhovateľovi ako bývalému starostovi obce Slopná (ďalej len „obec“) konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) pre podozrenie z porušenia čl. 5 ods. 3 a čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, ktorého sa mal dopustiť tým, že počas svojho pôsobenia vo funkcii starostu obce vykonával „*funkciu predsedu Pozemkového spoločenstva bývalého urbariátu obce*“ v období od 20. júla 2020 do 14. mája 2021.

3. Uznesením č. 21/2023 z 10. marca 2023 obecné zastupiteľstvo určilo navrhovateľovi lehotu 20 dní na vyjadrenie sa k veci s tým, že toto má predložiť predsedovi komisie na ochranu verejného záujmu obecného zastupiteľstva. Svoje vyjadrenie navrhovateľ doručil obecnému úradu (do podateľne) 10. mája 2023.

4. Obecné zastupiteľstvo následne uznesením č. 26/2023 z 13. mája 2023 konštatovalo porušenie povinností vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 a čl. 7 ods. 1 písm. a) a c) ústavného zákona navrhovateľom, a to z tých dôvodov, pre ktoré bolo konanie začaté, za čo mu bola podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona uložená pokuta v sume 5 608,35 eur.

5. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 415/2023-18 z 18. júla 2023 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal návrh navrhovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia navrhovateľa

6. Podľa názoru navrhovateľa napadnuté rozhodnutie z 13. mája 2023 nebolo vydané v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Postup obecného zastupiteľstva predchádzajúci jeho vydaniu bol nezákonný, na jeho vydanie neboli splnené zákonné dôvody a zároveň toto neobsahuje obligatórne náležitosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Navrhovateľ je toho názoru, že ním boli porušené jeho základné práva a slobody.

7. V prvom rade napadnuté rozhodnutie nebolo navrhovateľovi doručené „*v originálnom vyhotovení, ale len fotokópia so zakrytými obsahovými časťami*“, v ktorej absentovali úradná pečiatka a podpis príslušnej oprávnenej osoby (aktuálnej starostky obce). Ide tak o nedodržanie esenciálnych obligatórnych náležitostí rozhodnutia, ktoré vyžaduje § 47 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), ktorý sa v zmysle čl. 11a ústavného zákona má primerane použiť aj na predmetné konanie. Navrhovateľ precizoval, že za rozhodnutie orgánu verejnej moci je potrebné považovať samotné uznesenie obecného zastupiteľstva č. 26/2023 z 13. mája 2023, a nie jemu zaslaný a doručený „*Sprievodný list*“, ktorého prílohou bolo dotknuté uznesenie.

8. V ďalšom navrhovateľ vytýka napadnutému rozhodnutiu jeho nezákonnosť a arbitrárnosť spočívajúcu v absencii minimálnych kvantitatívnych a kvalitatívnych požiadaviek na náležité a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, keď sa v ňom obecné zastupiteľstvo vôbec nevysporiadalo s argumentmi navrhovateľa uvedenými v jeho vyjadrení k začatiu konania proti nemu. Zjavne rozporné so skutočnosťou je v rozhodnutí uvedené konštatovanie obecného zastupiteľstva, že navrhovateľ „*sa do začatého konania v stanovenej lehote žiadnym spôsobom nevyjadril*“, pretože tak urobil podaním z 9. mája 2023 doručeným do podateľne obecného úradu 10. mája 2023. Podľa navrhovateľa neobstojí námietka predsedu komisie na ochranu verejného záujmu obecného zastupiteľstva, že vyjadrenie malo byť doručené jemu. Obecné zastupiteľstvo je orgánom obce a všetky písomnosti adresované obci a jej orgánom sa doručujú do podateľne obecného úradu obce. Za podstatné navrhovateľ považoval, že jeho vyjadrenie bolo obecnému zastupiteľstvu k dispozícii pred vydaním napadnutého rozhodnutia, ale s týmto sa nijako nevysporiadalo, naopak, nepravdivo v rozhodnutí uviedlo, že sa navrhovateľ v rámci konania nevyjadril.

9. Obecné zastupiteľstvo navyše navrhovateľovi neumožnilo ani vystúpiť na svojom zasadnutí 13. mája 2023, na ktorom bol osobne prítomný, a vyjadriť sa tak k návrhu uznesenia č. 26/2023, ktoré malo v záujme prijať.

10. Navrhovateľ opäť, poukazujúc na § 47 ods. 3 správneho poriadku, namieta, že obecné zastupiteľstvo v napadnutom rozhodnutí neuviedlo ani to, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bolo vedené pri hodnotení dôkazov, ako použilo správnu úvahu pri aplikácii právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovalo.

11. Označené rozhodnutie obecného zastupiteľstva navrhovateľ hodnotí ako také, ktoré nespĺňa kvalitatívnu vlastnosť určitosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti. Je zrejmé, že pokuta mu bola uložená podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona, t. j. výlučne z dôvodu uvedenia neúplných alebo nepravdivých údajov v oznámení podľa čl. 7 ústavného zákona. Z výroku tohto rozhodnutia však vyplýva, že okrem toho bola pokuta uložená aj z dôvodu porušenia čl. 5 ods. 3 ústavného zákona, teda z dôvodu porušenia povinnosti nebyť členom štatutárneho orgánu právnickej osoby. To ale nekorešponduje s právnym posúdením [subsumovaním dôvodu uloženia pokuty pod konkrétny zákonný dôvod – čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona] uvedeným v napadnutom rozhodnutí. Napadnuté rozhodnutie je tak podľa názoru navrhovateľa neurčité a zmätočné, pretože nie je z neho zrozumiteľné, ktoré skutkové dôvody (či uvedenie neúplných a nepravdivých údajov v oznámení, a/alebo porušenie povinnosti nebyť členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, a/alebo kumulatívne naplnenie týchto dvoch dôvodov súčasne) majú zakladať zákonný dôvod na uloženie pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona.

12. Napokon navrhovateľ namieta nezákonnosť postupu obecného zastupiteľstva, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia. Tvrdí, že konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 ústavného zákona bolo proti nemu začaté ešte v roku 2021, keď komisia na ochranu verejného záujmu obecného zastupiteľstva ho (navrhovateľa) už listom z 10. mája 2021 oboznámila s kontrolnými zisteniami a záverom, že si s najväčšou pravdepodobnosťou nespĺnil svoje povinnosti vyplývajúce z ústavného zákona. Predseda komisie na ochranu verejného záujmu obecného zastupiteľstva predložil túto správu obecnému zastupiteľstvu pred konaním jeho zasadnutia 4. júna 2021 (vo forme dôvodovej správy

k bodu 16 programu). Najneskôr sa obecné zastupiteľstvo s touto správou oboznámilo na tomto zasadnutí (4. júna 2021), pritom vzhľadom na jej obsah ju (túto správu) bolo možné považovať za podnet na začatie konania v zmysle čl. 9 ústavného zákona. Navrhovateľ je tak presvedčený, že konanie proti nemu začalo najneskôr 4. júna 2021, preto nebolo pri zachovaní ústavnej zásady *ne bis in idem* právne možné a zákonné zo strany obecného zastupiteľstva začať proti navrhovateľovi nové konanie týkajúce sa totožného skutkového stavu spôsobom vydania uznesenia č. 20/2023 a v takto „*nanovo*“ a duplicitne začatím konaní vydať napadnuté rozhodnutie. Navyše, konanie (začaté v roku 2021) bolo podľa názoru navrhovateľa *ex lege* zastavené podľa čl. 9 ods. 13 ústavného zákona, pretože nebolo skončené do 180 dní od jeho začatia a obecné zastupiteľstvo zároveň nerozhodlo o zastavení konania vlastným rozhodnutím.

13. V týchto pochybeniach navrhovateľ nachádza porušenie jeho základného práva na spravodlivý proces, ktoré zaručuje najmä čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III.

Vyjadrenie obecného zastupiteľstva a replika navrhovateľa

III.1. Vyjadrenie obecného zastupiteľstva:

14. Obecné zastupiteľstvo sa na základe výzvy ústavného súdu k veci vyjadrilo 4. augusta 2023 prostredníctvom starostkou obce splnomocneného právneho zástupcu. S tvrdeniami navrhovateľa nesúhlasilo, pretože nezodpovedajú zistenému skutkovému stavu veci a jeho právnomu posúdeniu. Predovšetkým obecné zastupiteľstvo považovalo za zarážajúce, že navrhovateľ napriek priznaniu sa k porušeniu ustanovení ústavného zákona popiera, že by mu bola pokuta uložená zákonne.

15. Reagujúc na námietku navrhovateľa, obecné zastupiteľstvo vyjadrilo presvedčenie, že napadnuté rozhodnutie spĺňa právnymi predpismi požadované náležitosti, keďže obsahuje výrok, odôvodnenie aj poučenie o odvolaní (§ 47 ods. 1 správneho poriadku). Na závere o zákonnosti napadnutého rozhodnutia nič nemení ani skutočnosť, že navrhovateľovi bola doručená iba jeho fotokópia s prekrytými údajmi, pretože tieto (skryté) časti sa týkali výlučne osobných údajov dotknutej osoby a ich prekrytie nezmenilo obsahovú stránku rozhodnutia, ktorá bola navrhovateľovi zrejmá, o čom svedčí fakt, že bol spôsobilý proti „*údajne neúplnému*“ rozhodnutiu podať opravný prostriedok. Prekrytie podpisu starostky, ako tvrdí obecné zastupiteľstvo, neznamená, že jej podpis na rozhodnutí absentuje.

16. Za správne považuje obecné zastupiteľstvo aj to, že na námietky, resp. vyjadrenie navrhovateľa, k začatiu konania neprihliadlo. Navrhovateľ doručil svoje vyjadrenie k veci po stanovenej 20-dňovej lehote a nepožiadaval ani o odpustenie jej zmeškania, preto obecné zastupiteľstvo nebolo povinné na toto prihliadať a vysporiadať sa s ním inak, ako to v napadnutom rozhodnutí reálne urobil.

17. Podľa obecného zastupiteľstva neobstojí ani tvrdenie navrhovateľa, že sa malo vysporiadať aj s jeho argumentáciou uplatnenou ešte v roku 2021, pretože v tom čase nebolo proti navrhovateľovi začaté ani vedené žiadne konanie, ktoré by smerovalo k uloženiu pokuty pre porušenie povinností vyplývajúcich z ústavného zákona. Napadnuté rozhodnutie je tak dostatočne a zrozumiteľne odôvodnené, obsahujúce všetky vyžadované náležitosti jeho odôvodnenia podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku a spĺňa aj atribúty určitosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti. Výroková časť rozhodnutia obsahuje výrok o výške uloženej pokuty, spôsobe jej úhrady a lehote na jej úhradu s odkazom na porušenie právnych predpisov, ktoré sú dôvodom na uloženie pokuty. V odôvodnení rozhodnutia obecné zastupiteľstvo uviedlo znenie právnych predpisov, ktoré ho viedli ku vydaniu napadnutého rozhodnutia, opisuje skutkový stav s poukazom na zabezpečené dôkazy a opisuje aj konanie navrhovateľa v tejto veci. V odôvodnení rozhodnutia sú uvedené právne úvahy, ktoré viedli obecný úrad k uloženiu pokuty v konkrétnej výške stanovenej vo výrokovej časti, čím došlo k vyčerpaniu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, po ktorom nasledovalo riadne a zákonné poučenie.

18. Vo vzťahu k námietke navrhovateľa týkajúcej sa zmätočnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že *„toto obsahuje odkaz na ustanovenie čl. 7 ústavného zákona, ako aj článku 5 ods. 3 ústavného zákona“*, obecné zastupiteľstvo uviedlo, že konaním navrhovateľa došlo k porušeniu oboch predmetných ustanovení, tieto porušenia spolu navzájom úzko súvisia a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sú jednoznačne odôvodnené výška a spôsob uloženia pokuty výlučne s použitím čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona za porušenie čl. 7 ústavného zákona. Vysvetlilo, že navrhovateľovi nemalo záujem uložiť prísnejšiu sankciu za porušenie povinností podľa čl. 5 ústavného zákona, preto mu uložilo miernejšiu pokutu za porušenie povinnosti podľa čl. 7 ústavného zákona.

19. Za navzájom si odporujúce považuje obecné zastupiteľstvo tvrdenia navrhovateľa, keď na jednej strane tvrdí, že k veci podal 10. mája 2023 vyjadrenie, a na druhej strane uvádza, že mu nebolo umožnené vyjadriť sa ku konaniu a podkladom na rozhodnutie. A ak aj na vyjadrenie neprihliadlo, tento postup riadne odôvodnilo. Pokiaľ navrhovateľ *„nebol k slovu pripustený v rámci zasadnutia“* obecného zastupiteľstva, išlo o rozhodnutie daného orgánu, na ktoré má *„nárok“*, keďže v zmysle právnej úpravy sa obyvateľovi obce môže a nie musí slovo udeliť. Navrhovateľ mal podľa obecného zastupiteľstva dostatočný priestor a možnosť písomne sa vyjadriť k začatému konaniu, čo však v stanovenej lehote neurobil.

20. V závere obecné zastupiteľstvo zopakovalo, že proti navrhovateľovi nebolo v minulosti rovnaké ani obdobné konanie týkajúce sa uloženia pokuty vedené, preto nešlo a ani nemohlo ísť *„o dvojité trestanie navrhovateľa resp. začatie konanie vo veci“*. Správa z 10. mája 2021 bola správou o zistených skutočnostiach týkajúcich sa navrhovateľa v danom období a bola predložená obecnému zastupiteľstvu 4. júna 2021, avšak nebola na zasadnutí obecného zastupiteľstva prerokovaná z dôvodu, že podklady boli doručené v deň konania obecného zastupiteľstva a nebol členom obecného zastupiteľstva daný dostatočný čas na oboznámenie sa s týmito podkladmi. Obecné zastupiteľstvo zvýraznilo, že túto správu nie je možné považovať za podnet pre príslušný orgán na začatie konania vo veci. Je z nej zrejmé, že oznamovateľ mal záujem poukázať na možné porušenie povinností navrhovateľa, avšak nežiadal začať konanie ani nežiadal od kompetentnej osoby vykonanie žiadnych ďalších úkonov.

21. Obecné zastupiteľstvo vzhľadom na uvedené navrhlo, aby ústavný súd v tomto konaní napadnuté rozhodnutie potvrdil a zaviazal navrhovateľa na úhradu trov jeho právneho zastúpenia.

III.2. Replika navrhovateľa:

22. Navrhovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu obecného zastupiteľstva zotrval na podanom návrhu. Zostáva podľa neho nesporným fakt, že v napadnutom rozhodnutí chýba úradná pečiatka a podpis oprávnenej osoby (starostky) a ich absencia predstavuje porušenie § 47 ods. 5 správneho poriadku. Ide preto o rozhodnutie, ktoré nie je vydané v súlade so zákonom, a teda nezákonné. Je pritom irelevantné, či chýbajúce formálne náležitosti menia alebo nemenia obsahovú stránku rozhodnutia.

23. Podľa navrhovateľa nebolo možné akceptovať názor obecného zastupiteľstva, že na jeho vyjadrenie doručené obecnému úradu 10. mája 2023, t. j. pred prijatím napadnutého rozhodnutia, nebolo povinné prihliadať. Obecné zastupiteľstvo bolo podľa jeho mienky povinné v záujme presného a úplného zistenia stavu veci zohľadniť všetky skutočnosti, ktoré v začatom konaní vyšli najavo do vydania rozhodnutia, keďže sa tu neuplatňuje koncentračná zásada. Navyše, lehota určená na vyjadrenie k začatému konaniu má charakter procesnej lehoty, s ktorej uplynutím nenastávajú žiadne následky preklúzie alebo inej straty práva vyjadriť sa.

24. Ak sa obecné zastupiteľstvo odmietlo oboznámiť s písomným vyjadrením navrhovateľa kvôli márnemu uplynutiu lehoty, potom bolo povinné túto skutočnosť v napadnutom rozhodnutí uviesť a náležite odôvodniť.

25. Obdobne navrhovateľ vníma aj potrebu obecného zastupiteľstva zaoberať sa jeho vyjadrením z 18. mája 2021, ktorým jednoznačne disponovalo, a teda malo zákonnú povinnosť sa s týmto oboznámiť a následne vysporiadať v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v súlade s už akcentovanými procesnými zásadami (najmä zásadou materiálnej pravdy).

26. K námietke neurčitosti a zmätočnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu nejasnosti, z ktorého dôvodu bola uložená pokuta, keďže malo dôjsť k porušeniu až dvoch povinností vyplývajúcich z ústavného zákona, navrhovateľ opäť zopakoval, že výrok rozhodnutia nekorešponduje s jeho odôvodnením a na tomto závere nič nemení obecným zastupiteľstvom tvrdená skutočnosť, že v napadnutom rozhodnutí odôvodňuje výšku a spôsob uloženia pokuty iba s použitím čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona.

27. V súvislosti s namietaným odopretím možnosti vyjadriť sa k veci priamo na zasadnutí obecného zastupiteľstva 13. mája 2023 navrhovateľ zdôraznil, že rozhodnutie obecného zastupiteľstva o udelení alebo neudelení slova obyvateľovi obce nemôže byť založené na svojvôli. Aj toto rozhodnutie musí byť založené na objektívnych dôvodoch reflektujúcich individuálny skutkový stav (konkrétny prípad). V tomto prípade o slovo žiadal priamo navrhovateľ, teda obyvateľ obce, ktorého sa bezprostredne týkal prejednávaný bod programu zasadnutia obecného zastupiteľstva. a navrhovateľ mal záujem vyjadriť sa ku konaniu a podkladom na vydanie rozhodnutia, ktoré bolo priamo na predmetnom zasadnutí aj vydané. Postup obecného zastupiteľstva preto možno podľa názoru navrhovateľa hodnotiť ako nelegitímny a priamo kolidujúci s procesnými povinnosťami orgánu konajúceho v dotknutom konaní, ktoré malo

povinnosť poskytnúť navrhovateľovi plnú súčinnosť a umožniť mu naplno uplatniť jemu patriace procesné práva aj formou vystúpenia na predmetnom zasadnutí. Z pohľadu navrhovateľa nebol založený žiadny racionálny dôvod, aby mu obecné zastupiteľstvo neudelilo právo (možnosť) vystúpiť a vyjadriť sa. Navrhovateľ sa domnieva, že uplatneným postupom malo obecné zastupiteľstvo zrejme zámer účelovo mu brániť v uplatňovaní jemu patriacich práv.

28. Napokon navrhovateľ nesúhlasí ani s názorom obecného zastupiteľstva, že proti nemu v minulosti (v roku 2021) nebolo z rovnakých skutkových dôvodov začaté konanie. V správe z 10. mája 2021 bolo jednoznačne uvedené kto podnet (správu) podáva, ktorého verejného funkcionára sa týka a čo sa ňou namieta. Správa teda ako taká obsahovala všetky náležitosti podnetu podľa čl. 9 ods. 2 písm. b) ústavného zákona a neexistuje žiaden právny dôvod, aby nebola za takýto podnet považovaná. Navrhovateľ preto trvá na závere, že pri zachovaní ústavnej zásady *ne bis in idem* nebolo právne možné a zákonné zo strany obecného zastupiteľstva začať voči nemu nové konanie týkajúce sa totožného skutkového stavu a v takto nanovo a duplicitne začatom konaní vydať napadnuté rozhodnutie.

IV. Posúdenie dôvodnosti návrhu

29. Podstata námietok navrhovateľa spočíva v jeho tvrdení, že postup obecného zastupiteľstva vyúsťujúci do vydania napadnutého rozhodnutia bol nezákonný a napadnuté rozhodnutie „*nesplňa obligatórne právne atribúty kvalitatívneho odôvodnenia, určitosti a preskúmateľnosti*“, v dôsledku čoho nie je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. Rozhodnutie navrhovateľ považuje zároveň za nepreskúmateľné.

30. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich im predovšetkým z čl. 4 až 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

31. Zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom verejnej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona. Orgán verejnej moci, ktorý vo veci koná, vydáva rozhodnutie, ktoré musí spĺňať všetky kritériá vyžadované právnou úpravou.

32. Ústavný súd podľa § 234 ods. 1 zákona o ústavnom súde preskúma, či rozhodnutie orgánu verejnej moci príslušného na konanie a rozhodovanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „príslušný orgán verejnej moci“) je v súlade s ústavou

a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

33. Podľa § 234 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd prihliadne iba na tie pochybenia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré znamenali porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd.

34. Tieto východiská boli rozhodujúce aj pri posudzovaní námietok uplatnených navrhovateľom v jeho návrhu.

35. V aktuálnej veci sa môže *prima facie* javiť ako nesplnená esenciálna podmienka na priekročenie k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia ústavným súdom spočívajúca inak v obligátnom tvrdení navrhovateľa, že z jeho strany nedošlo k nesplneniu alebo porušeniu povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom, keďže v podstate nik z účastníkov, t. j. ani sám navrhovateľ nespochybnil skutkové zistenie, že počas svojho pôsobenia vo funkcii starostu vykonával (minimálne od 20. júla 2020 do 14. mája 2021) zároveň funkciu predsedu Pozemkového spoločenstva bývalého urbariátu obce Slopná, čím mal porušiť obmedzenie ustanovené v čl. 5 ods. 3 ústavného zákona, a súčasne túto skutočnosť neoznámil, a tým si ako verejný funkcionár nesplnil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 písm. a) a c) ústavného zákona. Napriek tomu ústavný súd nerezignoval na posúdenie predloženého návrhu navrhovateľa, pretože za podstatné považoval preskúmať aj zachovanie nevyhnutného predpokladu, či orgán verejnej moci, ktorý vo veci konal, vydal rozhodnutie, ktoré splňa všetky kritériá vyžadované právnou úpravou.

36. V úvode ústavný súd konštatuje, že medzi navrhovateľom a príslušným orgánom verejnej moci – obecným zastupiteľstvom je viacero animozít, ktoré však nemajú dopad na konanie pred ústavným súdom (napr. dôvody, pre ktoré bolo konanie proti navrhovateľovi začaté). Aj napriek tomu, že účastníci konania sa venovali vo svojich podaniach rôznym, pre nich dôležitým otázkam, ústavný súd si pre účely tohto konania vyabstrahoval len argumenty relevantné pre rozhodnutie vo veci (pozri citovaný § 234 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

37. Pokiaľ ide o prvú navrhovateľovu námietku viažucu sa na doručenie mu rozhodnutia v podobe fotokópie s prekrytými časťami (konkrétne jeho priezviska a bydliska nachádzajúcich sa v texte rozhodnutia a podpisu starostky obce) a s absenciou formálnych náležitostí napadnutého rozhodnutia (pečiatka obce), ústavný súd predostiera, že nie je jeho úlohou trvať na perfekcionistačkom odstraňovaní všetkých nedostatkov konania a rozhodnutia orgánu verejnej moci, a to aj keby k urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (m. m. I. ÚS 76/2015).

38. Doručenie napadnutého rozhodnutia navrhovateľovi formou a v podobe, ako to obecné zastupiteľstvo realizovalo, rozhodne nie je možné hodnotiť z právneho hľadiska ako ideálne, a nie je zřejmý ani dôvod, pre ktorý obecné zastupiteľstvo takto postupovalo (racionálne zdôvodnenie obecné zastupiteľstvo neposkytlo ústavnému súdu ani vo svojom vyjadrení), avšak bez akýchkoľvek pochybností možno prijať záver, že tieto nedostatky rozhodnutia a prípadné

pochybenie obecného úradu v súvislosti s jeho doručovaním nie sú dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia ako takého, resp. ich náprava si to nevyhnutne nevyžaduje. Navrhovateľ pritom neuviedol žiadnu prekážku, pre ktorú sa odstránenia opísaných nedostatkov nemohol domáhať priamo pred týmto dotknutým orgánom verejnej moci.

39. V tejto časti návrhu navrhovateľa nebolo možné vyhovieť.

40. Inou je však situácia týkajúca sa námietok navrhovateľa týkajúcich sa neprihliadnutia konajúcim orgánom na jeho podanie – vyjadrenie k začatému konaniu a nevyhoveniu žiadosti vyjadriť sa na zasadnutí obecného zastupiteľstva.

41. Obecné zastupiteľstvo svoj postup bráni tým, že navrhovateľ doručil svoje vyjadrenie až po jemu na tento účel stanovenej lehote 20 dní, preto nebolo povinné na toto prihliadať a rovnako dať možnosť vyjadriť sa na zasadnutí obecného zastupiteľstva obyvateľovi obce má fakultatívny charakter [§ 12 ods. 9 posledná veta zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení)], čo obecné zastupiteľstvo využilo a navrhovateľovi na zasadnutí vystúpiť (vyjadriť sa) neumožnilo.

42. Vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry vo veciach rozhodovania podľa ústavného zákona, ústavný súd má na zreteli, že pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, koncepciu a interpretáciu právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu a pri riešení konkrétnych prípadov nesmie opomíňať, že prijaté riešenie musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (IV. ÚS 1/07). Zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci – bez ohľadu na jej prípadnú obťažnosť – predstavuje nielen jednu zo základných podmienok pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je aj jedným zo základných znakov ústavne ustanoveného postupu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a ochrany práv, a preto prílišná formálnosť alebo povrchnosť dôkazného konania je v rozpore s ústavnými princípmi právneho a demokratického štátu (m. m. IV. ÚS 182/07, IV. ÚS 486/2020).

43. Ústavný súd v minulosti tiež zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci, ktoré majú právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré orgán vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (v prerokúvanom prípade spojené s právom na inú právnu ochranu), sú jednými zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci (II. ÚS 188/2014, I. ÚS 414/2016, II. ÚS 542/2017).

44. Bližším vyjadrením práva verejného funkcionára vyjadriť sa k veci je v konaní o ochrane verejného záujmu podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona, v súlade s ktorým je orgán verejnej moci povinný umožniť verejnému funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie, aby sa ku konaniu vyjadril. Ide nepochybne o právo, ktoré požíva ústavnú ochranu, keďže ho vo svojej podstate možno považovať za špecifický prejav základného práva na súdnu a inú právnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, konkrétne práva na spravodlivý proces v konaní o ochrane verejného záujmu, ktoré je upravené ústavným zákonom (m. m. IV. ÚS 463/2015).

45. V okolnostiach danej veci sa zo skutkového hľadiska javí ako nesporné, že navrhovateľ doručil obecnému úradu 10. mája 2023 svoje stanovisko ako odpoveď na výzvu obecného zastupiteľstva, aby sa vyjadril k začatiu konania vedeného proti nemu na základe uznesenia obecného zastupiteľstva č. 20/2023 z 10. marca 2023, v ktorom spochybnil dôvody, pre ktoré bolo konanie začaté. Žiadny z účastníkov nespochybnil ani to, že navrhovateľ tak učinil po k tomu určenej lehote 20 dní, ktorá mu bola stanovená uznesením č. 21/2023 z 10. marca 2023. K vydaniu napadnutého rozhodnutia došlo na zasadnutí obecného zastupiteľstva 13. mája 2023. Zo zápisu z prerokovania k porušeniu ustanovení ústavného zákona vyplýva, že obecné zastupiteľstvo bolo starostkou obce o doručení vyjadrenia navrhovateľa informované, avšak predseda komisie na ochranu verejného záujmu uviedol, že „nedostal vyjadrenie, ktoré malo byť doručené jemu a nie na Obecný úrad“. Obecné zastupiteľstvo tak na vyjadrenie pri svojom rozhodnutí neprihliadlo.

46. V zmysle uvedených téz (body 44 až 46 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktoré ústavný súd v minulosti prijal, tak nemožno napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva a postup jeho vydaniu predchádzajúci z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať. Je zrejmé, že navrhovateľ svoje vyjadrenie spochybňujúce dôvody začatia konania proti nemu doručil obecnému úradu v čase pred rozhodnutím obecného úradu v merite veci. Toto vyjadrenie sa tak stalo (muselo stať) súčasťou spisovej dokumentácie prerokúvaného prípadu, s ktorým bolo obecné zastupiteľstvo povinné sa oboznámiť a vyhodnotiť jeho dôkaznú váhu (relevanciu), s tým, že táto procesná procedúra mala jednoznačne nájsť svoje odzrkadlenie aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Argumentáciu obecného zastupiteľstva, ktorou obhajuje svoj postup, nie je možné uznať. Ústavný procesnoprávny princíp vyplývajúci z čl. 46 ods. 1 ústavy neumožňuje orgánu verejnej moci ignorovať podanie účastníka, proti ktorému je vedené sankčné konanie, len z dôvodu, že podanie neučinil v jemu stanovenej lehote, ktorej určenie čl. 9 ods. 4 ústavného zákona obecnému zastupiteľstvu explicitne neukladá. Ústavný súd nespochybňuje samotnú možnosť uložiť primeranú lehotu účastníkovi konania na vykonanie úkonu. V konečnom dôsledku to obecnému zastupiteľstvu umožnil čl. 11a ústavného zákona, presnejšie na jeho základe primerané použitie ustanovení správneho poriadku, konkrétne jeho § 27 ods. 1. Navyše, najmä vo vzťahu k zásadám hospodárnosti a rýchlosti konania je pozitívny prínos určenia lehoty na vykonanie úkonu účastníkom konania nespochybniteľný. Jej zmyslom je racionálne využitie času počas správneho konania v súlade s jeho základnými pravidlami. Stanovenie lehoty predstavuje aj určitú „záruku“, že v jej priebehu spravidla nedôjde k rozhodnutiu vo veci a účastníkovi konania sa tak otvára konkrétny časový priestor na uplatnenie argumentácie, ktorú považuje za vhodnú a potrebnú predniesť, musí však byť uzrozumený s tým, že po jej uplynutí „riskuje“, že svoje prípadne zamýšľané vyjadrenie do konečného rozhodnutia orgánu verejnej moci nestihne urobiť. Rozhodne však nemožno s uplynutím obecným úradom stanovenej lehoty spájať zánik práva navrhovateľa vyjadriť sa tak, ako na to poukázal aj sám navrhovateľ a ako k tomu evidentne pristúpilo obecné zastupiteľstvo.

47. Za nepresvedčivú obranu považoval ústavný súd aj argumentáciu obecného zastupiteľstva k neudeleniu možnosti navrhovateľovi vystúpiť na zasadnutí konanom 13. mája 2023. Ústavný súd sa aj v tejto otázke priklonil k názoru navrhovateľa, že síce ide o možnosť (nie povinnosť) udeliť

slovo obyvateľovi obce, ale napriek tomu zamietavé stanovisko konajúceho orgánu si vyžadovalo adekvátne odôvodnenie takého postupu, pretože išlo o obyvateľa, ktorého sa na zasadnutí prerokovaná vec priamo týkala. Znova ide o skutočnosť, ktorá nekorešponduje s nevyhnutnosťou zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v rozhodovanej veci a s tým spojenú povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie.

48. Základnou otázkou je, aké princípy ovládajú a vzťahujú sa na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vedené príslušným orgánom verejnej moci v zmysle ústavného zákona.

49. Primárnym (avšak nie výlučným) musí byť zohľadnenie tých ustanovení ústavného zákona, ktoré upravujú samotné konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, a to s cieľom abstrahovať z takto vymedzeného normatívneho textu ústavného zákona spoločný princíp ovládajúci konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov s ohľadom na gramatický a teleologický prístup k interpretácii normatívneho textu.

50. Z ustanovení ústavného zákona možno spoľahlivo vyvodiť, že ústavodarca upravením a zdôraznením (v rámci konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov) právnych inštitútov (najmä procesnoprávných), napr. dokazovania („ak je to potrebné vykoná ďalšie dokazovanie“), riadneho zisťovania stavu veci („ak sa v konaní preukázalo“, resp. „ak sa v konaní nepreukázalo“), povinnosti podnecovateľa riadne odôvodniť podnet („na základe riadne odôvodneného podnetu“), zároveň reflektoval princíp uplatňovaný v „štandardných“ procesoch, aby rozhodnutia orgánov verejnej moci (v tomto prípade obecného zastupiteľstva) majúcej právomoc rozhodovať v konaní (reglementovaným právom) o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb (v tomto prípade verejných funkcionárov) a právnických osôb boli založené na správnom a v dostatočnom rozsahu zistenom skutkovom stave veci (m. m. I. ÚS 414/2016).

51. V danej veci možno konštatovať, že obecné zastupiteľstvo neučinilo zadosť svojej povinnosti riadne a úplne zistiť skutkový stav veci, keď sa podaním navrhovateľa odmietlo zaoberať a neumožnilo mu ani predniesť svoje argumenty na svojom zasadnutí.

52. S týmto konštatovaním súvisí aj potenciálny nedostatok konania spočívajúci v ne/skúmaní navrhovateľom tvrdeného „duplicitného“ začatia a vedenia konania proti nemu, keď o predmetnom porušení označených ustanovení ústavného zákona sa malo začať konať už v roku 2021. Ide o otázku, ktorú bolo v prvom rade povinné vyriešiť obecné zastupiteľstvo ako orgán verejnej moci k tomu povolaný a uspôsobený.

53. Naopak, ústavný súd nedisponuje oprávnením s konečnou platnosťou posúdiť otázku tohto charakteru, a to vzhľadom na značne limitovaný nevyhnutný procesný priestor potrebný na zistenie všetkých skutkových okolností danej veci. Úloha ústavného súdu spočíva predovšetkým v skúmaní, či sa touto, navrhovateľom v konaní predloženou otázkou obecné zastupiteľstvo zaoberalo a svoj verdikt riadne odôvodnilo. Žiaľ, neostáva iné, iba zhodnotiť, že k tomu nijakým, nie to ešte ústavne konformným spôsobom zo strany obecného úradu nedošlo.

54. Napokon ústavný súd prisvedčil aj tvrdeniu sťažovateľa o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, čo sa týka postupu, akým mu bola uložená pokuta. Výroková časť prijatého uznesenia jednoznačne svedčí o tom, že sťažovateľ porušil jednak obmedzenie podľa čl. 5 ods. 3 ústavného

zákona, keď navrhovateľ ako verejný funkcionár (starosta obce) v rozpore s označeným ustanovením zároveň vykonával „*funkciu predsedu Pozemkového spoločenstva bývalého urbariátu obce Slopná*“, ako aj povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 písm. a) a c) ústavného zákona, keď „*o tejto skutočnosti nepodal písomnú informáciu tak, ako bol povinný*“. Z výroku napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že pokuta bola navrhovateľovi uložená podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona, teda z dôvodu, že navrhovateľ ako verejný funkcionár uviedol v oznámení podľa čl. 7 neúplné alebo nepravdivé údaje. Tomu zodpovedá aj odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

55. Ústavný zákon vo svojom čl. 9 ods. 6 poslednej vete normuje, že rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10. V prerokovanej veci rozhodnutie o sankcii za porušenie obmedzenia podľa čl. 5 ods. 3 ústavného zákona absentuje tak vo výroku, ako aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pritom ústavný zákon v čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona ráta s uložením pokuty (v sume zodpovedajúcej šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára) aj za porušenie povinnosti podľa čl. 5. Ak obecné zastupiteľstvo vo svojom vyjadrení uviedlo, že nemalo záujem uložiť prísnejšiu sankciu za porušenie povinnosti podľa čl. 5 ústavného zákona, bolo jeho povinnosťou takýto zámer premietnuť aj do odôvodnenia rozhodnutia, a to súčasne s uvedením zmocnenia, na základe ktorého pristúpilo k takémuto moderovaniu v podstate jednoznačných ustanovení ústavného zákona. Zo strany obecného zastupiteľstva však logické odôvodnenie k tomuto chýba. Z obsahu rozhodnutia nie je zrejmé ani to, prečo obecné zastupiteľstvo prioritizovalo postih za (v zmysle výšky stanovenej pokuty) menej závažné porušenie povinnosti [podľa čl. 7 ods. 1 písm. a) a c) ústavného zákona] pred závažnejším porušením uloženého obmedzenia (čl. 5 ods. 3 ústavného zákona). Uvedené sa rovnako vymyká zásadám uplatňovaným v sankčných konaniach pred orgánmi verejnej moci.

56. Nad rámec námietok navrhovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia aj vo vzťahu k určaniu samotnej výšky uloženej pokuty, keď podľa obecného zastupiteľstva pri jej stanovení bolo „*potrebné s poukazom na znenie ustanovenia čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona... v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 a s ustanovením § 4 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v aktuálnom znení vychádzať z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva SR v roku 2020*“, ktorá podľa zistení obecného zastupiteľstva bola 1 133 eur. V napadnutom rozhodnutí pritom obecné zastupiteľstvo neuviedlo žiaden dôvod, prečo nevyrátalo sankciu, aplikujúc jednoznačné pravidlo uvedené v čl. 9 ods. 16 ústavného zákona, podľa ktorého mesačným platom verejného funkcionára sa rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie, teda prečo nevychádzalo pri určení výšky mesačného platu z jednej dvanástiny reálnej výšky ročného príjmu navrhovateľa za príslušné obdobie výkonu jeho verejnej funkcie.

57. Z napadnutého rozhodnutia tak možno vyvodiť, iba to, aký mesačný plat patril v danom období vo všeobecnosti starostovi obce pri danom počte jej obyvateľov, avšak chýba v ňom podstatná informácia, aký bol reálny príjem navrhovateľa za dané obdobie, z ktorého jedna dvanástina predstavovala jeho mesačný plat (následne vynásobený príslušným násobkom podľa čl. 9 ods. 10 ústavného zákona pre potreby výpočtu výšky pokuty). Práve takýto výpočet zodpovedá zneniu a zmyslu ústavného zákona. Až v prípade, že by takto vyrátaný mesačný plat dotknutého verejného

funkcionára nedosahoval sumu priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, pri výpočte sumy podľa odseku 10 sa za mesačný plat považuje priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok (čl. 9 ods. 17 ústavného zákona).

58. Ani táto časť napadnutého rozhodnutia nespĺňa atribúty jeho preskúmateľnosti.

59. Na záver ústavný súd pre úplnosť uvádza, že pokiaľ pri prerokovaní napadnutého rozhodnutia predseda komisie na ochranu verejného záujmu uviedol, že nedostal vyjadrenie navrhovateľa, ktoré malo byť doručené jemu, a nie obecnému úradu, ide o otázku, ktorá v rámci podaných vyjadrení účastníkov konania pred ústavným súdom síce stratila na svojej relevancii, keďže argumentačná podstata oboch účastníkov sa neskôr preniesla na skutočnosť doručenia vyjadrenia po stanovenej lehote, ústavný súd považoval za osožné doplniť, že otázkou doručovania v tomto type konania sa už zaoberal v náleze č. k. IV. ÚS 160/2022-25 z 26. apríla 2022, v ktorom v konečnom dôsledku prijal záver, že na problematiku doručovania podaní o oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (pritom nie je dôvod, aby sa to nevzťahovalo aj na podania súvisiace už s prebiehajúcim konaním) je potrebné nazerať cez prizmu preferencie materiálneho, a nie formálneho prístupu hodnotenia podmienok jej splnenia. Podstatné je potom to, či sa adresát, resp. správny orgán objektívne mohol s doručovanou písomnosťou oboznámiť, a nie to, či vo svojom podaní označil konkrétnu komisiu obecného zastupiteľstva, za predpokladu, že je zároveň zřejmé, čo je obsahom podaní a kto tieto podania urobil.

60. Z ustanovení zákona o obecnom zriadení vyplýva, že v prípade, ak má obec zriadený organizačný útvar na zabezpečovanie organizačných a administratívnych vecí obecného zastupiteľstva, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom (§ 15 v spojení s § 16 ods. 1 zákona o obecnom zriadení), je tento organizačný útvar aj zároveň podateľňou obce (§ 16 ods. 2 zákona o obecnom zriadení). Z uvedeného možno dospieť k čiastkovému záveru, podľa ktorého podanie urobené prostredníctvom tohto útvaru obce (podateľne), ktorého adresátom má byť orgán obce, je podanie riadne doručené okamihom jeho dôjdenia/doručenia tomuto útvaru obce (podateľni).

61. Prechodom tohto podania zo sféry dispozície jeho odosielateľa do sféry dispozície jeho adresáta (obecného úradu) odosielateľ stráca akúkoľvek moc nad týmto podaním, a preto v prípade, ak na strane obecného úradu dôjde k technickým, administratívnym alebo organizačným pochybeniam, v dôsledku ktorých toto podanie nebolo dodané konkrétnemu orgánu obce, je nutné takúto situáciu chápať ako procesný nedostatok na strane správneho orgánu, a preto ju nemožno pričítať na ťarchu účastníka správneho konania.

62. V spomenutom náleze č. k. IV. ÚS 160/2022-25 z 26. apríla 2022 ústavný súd podobne ako v aktuálnej veci uviedol, že zo zákonnej povinnosti správneho orgánu pred vydaním rozhodnutia presne a úplne zistiť skutočný stav veci a na tento účel si obstaráť podklady na rozhodnutie (§ 32 správneho poriadku) vyplýva, že v okolnostiach danej veci bolo predovšetkým povinnosťou obecného zastupiteľstva ako príslušného orgánu verejnej moci zistiť, a to aj prostredníctvom obecného úradu (podateľne), či si navrhovateľ riadne a včas splnil svoje povinnosti podľa ústavného zákona, resp. či v súvislosti s prebiehajúcim správnym konaním písomne reagoval na výzvy obecného zastupiteľstva. Na základe už uvedeného ústavný súd konštatoval, že obecné zastupiteľstvo pred vydaním napadnutého rozhodnutia malo k dispozícii

všetky nástroje potrebné pre účely presného a úplného zistenia skutočného stavu veci, tieto však vo veci navrhovateľa dostatočným spôsobom nevyužilo.

63. Sumarizujúc všetky dosiaľ už uvedené skutočnosti a okolnosti daného prípadu, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s ústavným zákonom, je čiastočne nepreskúmateľné a zároveň vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, preto napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva podľa § 239 ods. 2 písm. a), b) a c) zákona o ústavnom súde zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto nálezu).

64. Podľa § 239 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci a vec mu vráti na ďalšie konanie, je tento orgán verejnej moci viazaný právnym názorom ústavného súdu.

65. Úlohou obecného zastupiteľstva bude po vrátení veci na ďalšie konanie predovšetkým zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v ním rozhodovanej veci aj oboznámením sa a následným riadnym vyhodnotením obsahu vyjadrenia navrhovateľa a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť – konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníka konania, a to za dodržania podmienok stanovených v ústavnom zákone, ako aj v ústave, predovšetkým v nadväznosti na požiadavku adresovanú orgánu verejnej moci vyvarovať sa takým pochybeniam, ktoré znamenajú porušenie základných práv a slobôd účastníka konania. Povinnosťou obecného zastupiteľstva bude zároveň riadne a úplne odôvodniť uloženie pokuty navrhovateľovi.

66. Ústavný súd na záver konštatuje, že vzhľadom na individuálne okolnosti prejednávanej veci nemohol v tomto prípade rozhodnúť v lehote 60 dní od doručenia návrhu; predmetná procesná lehota je však lehotou poriadkovou (inštruktívnou) a jej uplynutie sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami ani následkami.

V.

Trovy konania

67. Ústavný súd priznal navrhovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 732,28 eur. Pokiaľ ide o priznanú výšku nároku, bol viazaný návrhom navrhovateľa, inak by mu patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 796,28 eur.

68. Pri výpočte trov právneho zastúpenia navrhovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), konkrétne z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Navrhovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu ústavnému súdu a stanovisko k vyjadreniu obecného zastupiteľstva), čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právny zástupca navrhovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje celkom sumu 796,28 eur.

69. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je obecné zastupiteľstvo povinné uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu